สรุปผลการประชุมสนทนาปัญหายุทธศาสตร์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓
เพื่อเก็บข้อมูลสนับสนุนการจัดทำเอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study)
เรื่อง "บทบาททหารหญิงกับภารกิจด้านการทหาร"
วันจันทร์ที่ ๒๔ ก.พ.๖๓ เวลา ๑๓๐๐ – ๑๖๐๐ ณ ห้องประชุม ศศย.สปท.

ประธาน

พ.อ. บัณฑูร บำเรอราช รอง ผอ.ศศย.สปท.

วิทยากร

๑. พ.อ. ณัฐพล แสงจันทร์ รอง.ผอ.ศสภ.ยก.ทหาร
๒. พ.อ. รณณรงค์ จันทินมาธร รอง ผอ. กอง กพ.ทบ.
๓. น.อ. เรืองเดช วารุณประภา ร.น. ผอ.กนผ.สบพ.กพ.ทร.
๔. น.อ. วิโรช พยาน้อย รอง ผอ.สนผ.กพ.ทอ.
๕. นางสาวนัยนา สุภาพึ่ง ผู้อำนวยการมูลนิธิธีรนาถ กาญจนาอักษร

ผู้ดำเนินรายการ

น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ รอง ผอ.กศย.ศศย.สปท.

สรุปสาระสำคัญ

๑. ภารกิจ อัตราและสัดส่วนการบรรจุข้าราชการทหารหญิง ในเหล่าทัพ

๑.๑ กองทัพบก

๑.๑.๑ ภารกิจของกองทัพบก มีหน้าที่พิทักษ์ ปกป้อง และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ การป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน และการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การพัฒนาประเทศและการช่วยเหลือประชาชน การเสริมสร้างความร่วมมือทางทหารกับมิตรประเทศ และการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในมิติต่าง ๆ การจัดส่วนราชการกองทัพบก มีการแบ่งราชการออกเป็น ๗ ส่วน ประกอบด้วย ๑) ส่วนบัญชาการ ๒) ส่วนภูมิภาค ๓) ส่วนกำลังรบ ๔) ส่วนฝึกศึกษาและหลักนิยม ๕) ส่วนสนับสนุน ๖) ส่วนพัฒนาประเทศ และ ๗) ส่วนส่งกำลังบำรุง

๑.๑.๒ การบรรจุอัตราทหารหญิงของกองทัพบก มีการพิจารณาบรรจุทหารหญิงเข้ารับราชการในกองทัพบกจะบรรจุตามความชำนาญการทางทหาร (ชกท.) ปัจจุบันสามารถบรรจุทหารหญิงได้ประมาณ ๒๐๓ ชกท. ตามรายงานการประชุมสภากลาโหม ครั้งที่ ๖/๓๙ เรื่อง การบรรจุทหารหญิง เมื่อวันที่ ๒๐ มิ.ย.๓๙ สัดส่วนในการบรรจุทหารหญิงกำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ ๒๕ ของยอดกำลังพลที่บรรจุจริง กองทัพบกจึงได้ยึดกรอบการปฏิบัตินี้ในการกำหนดอัตราบรรจุทหารหญิงในภาพรวม แต่บางหน่วยได้มีการพิจารณาจำนวนอัตราทหารหญิงเพิ่มเติม เช่น สำนักบัญชีปลัดกองทัพบก กรมการเงินทหารบกสามารถบรรจุทหารได้ไม่เกินร้อยละ ๓๐ ของอัตรา

อนุมัติ โรงพยาบาลที่อยู่ในสังกัดกรมการแพทย์ทหารบกสามารถบรรจุทหารหญิงได้ไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของอัตราอนุมัติ กรณีที่เป็นหน่วยกองบัญชาการช่วยรบสามารถบรรจุได้ไม่เกินร้อยละ ๒๕ ในส่วนของหน่วยทหารพรานหญิงจะสามารถบรรจุทหารหญิงได้ตามจำนวนอนุมัติทั้งหมด ซึ่งในปัจจุบันการบรรจุทหารพรานหญิงประมาณ ๘๐๐ นาย บทสรุปในภาพรวมของการบรรจุกำลังพลของกองทัพบกทั้งนายทหารชั้นประทวนและนายทหารชั้นสัญญาบัตรรวมกันประมาณ ๑๓๐,๐๐๐ นาย บรรจุเป็นทหารหญิงประมาณ ๘,๑๐๐ นาย คิดเป็นร้อยละ ๖ ของอัตราการบรรจุกำลังทั้งหมด ประกอบด้วย นายทหารสัญญาบัตรหญิงประมาณ ๔,๔๐๐ นาย และนายทหารประทวนหญิงประมาณ ๓,๗๐๐ นาย

๑.๒ กองทัพเรือ

๑.๒.๑ ภารกิจของกองทัพเรือ มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพเรือ การป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพเรือตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ตลอดจนหน้าที่อื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล โดยบทบาทของกองทัพเรือในปัจจุบัน คือ ๑) การปฏิบัติการทางทหาร (Military Role) ได้แก่ การปฏิบัติการทางเรือเพื่อการป้องกันประเทศในรูปแบบต่างๆ ตามสถานการณ์ที่กระทบต่ออำนาจอธิปไตยและเอกราชของประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องใช้กำลังทางเรือที่เข้มแข็ง ปฏิบัติการด้วยความเฉียบพลัน รุนแรง และเด็ดขาด ๒) การรักษากฎหมายและช่วยเหลือ (Constabulary Role) ได้แก่ การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การรักษากฎหมายตามที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ทหารเรือ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือประชาชนและการพัฒนาประเทศ และ ๓) การสนับสนุนกิจการระหว่างประเทศ (Diplomatic Role) ได้แก่ การสนับสนุนการดำเนินนโยบายและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของรัฐบาล และใช้หรือแสดงกำลังเพื่อสนับสนุนการเจรจาต่อรอง เมื่อมีการขัดกันในผลประโยชน์ของชาติหรือเหตุการณ์วิกฤติที่กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติโดยตรง การจัดส่วนราชการกองทัพเรือ มีการแบ่งราชการออกเป็น ๔ ส่วน ประกอบด้วย ๑) ส่วนบัญชาการ ๒) ส่วนกำลังรบ ๓) ส่วนยุทธบริการ ๔) ส่วนการศึกษาและวิจัย

๑.๒.๒ การบรรจุอัตราทหารหญิงของกองทัพเรือ มีการบรรจุกำลังพลเข้าเป็นข้าราชการกองทัพเรือทั้งสิ้นกว่า ๘๐,๐๐๐ นาย เป็นกำลังพลหญิงประมาณ ๓,๑๐๐ นาย หรือคิดเป็นจำนวนร้อยละ ๓.๘ ของอัตรากำลังพลทั้งหมด ประกอบด้วย นายทหารสัญญาบัตรหญิง ๒,๒๖๐ นาย นายทหารประทวนหญิง ๗๔๐ นาย และอาสาทหารพรานหญิง ๑๐๐ นาย

๑.๓ กองทัพอากาศ

๑.๓.๑ ภารกิจของกองทัพอากาศ มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศ และป้องกันราชอาณาจักร พร้อมการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดความขัดแย้งในระดับต่าง ๆ โดยดำรงระดับความพร้อมของขีดความสามารถอยู่ตลอดเวลา ด้วยการเสริมสร้างศักยภาพกำลังทางอากาศให้มีคุณภาพ และครอบครองเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับมิตรประเทศและดำรงความเข้มข้นในความรับผิดชอบต่อภารกิจตามกฎหมายโดยเฉพาะในการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และการพัฒนาประเทศตามแนวคิดทางยุทธศาสตร์ การจัดส่วนราชการกองทัพอากาศ มีการแบ่งราชการออกเป็น ๖ ส่วน ประกอบด้วย ๑)

กองบัญชาการกองทัพอากาศ ๒) ส่วนบัญชาการ ๓) ส่วนกำลังรบ ๔) ส่วนส่งกำลังบำรุง ๕) ส่วนการศึกษา และ ๖) ส่วนกิจการพิเศษ

๑.๓.๒ การบรรจุอัตราทหารหญิงของกองทัพอากาศ มีการบรรจุกำลังพลเข้าเป็นข้าราชการกองทัพอากาศทั้งสิ้นประมาณ ๒๔,๒๔๗ นาย เป็นกำลังพลหญิงประมาณ ๔,๔๓๒ นาย หรือคิดเป็นจำนวนร้อยละ ๑๘ ของอัตรากำลังพลทั้งหมด ประกอบด้วย นายทหารสัญญาบัตรหญิง ๒,๗๓๒ นาย นายทหารประทวนหญิง ๑,๗๐๐ นาย

๒. บทบาทและขีดความสามารถทหารหญิง ในภารกิจด้านการทหาร

๒.๑ ศสภ.ยก.ทหาร ได้กล่าวถึง พัฒนาการของทหารหญิงไทยตามบันทึกในประวัติศาสตร์ถึงบทบาทของหญิงไทยในอดีตสามารถทำการรบอยู่ในแนวหน้าของสงครามเพื่อปกป้องบ้านเมือง จนถึงในยุคปัจจุบันทหารหญิงมีของไทยบทบาทแบบที่มิได้ทำการรบ (Non-combat roles) ตามระเบียบ กห. ว่าด้วยทหารหญิง พ.ศ.๒๕๒๗ ซึ่งจะสอดคล้องกับบทบาททหารหญิงในบริบทโลก ที่แต่ละประเทศมีการกำหนดคุณลักษณะของทหารหญิงไว้ได้คล้ายคลึงกัน คือการยึดจากลักษณะทางกายภาพ (Physical) ตั้งแต่อดีต และมองว่าสตรีไม่ควรเข้าสู่บทบาทที่จะสู้รบหรือมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับสงครามโดยตรง แต่ในยุคปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงและแนวคิดดังกล่าวก็เปลี่ยนแปลงแล้วเช่นกัน อาทิ ในสหรัฐฯ ผู้หญิงมีบทบาทในการสนับสนุนการรบ จากความต้องการของทหารหญิง ที่ได้พิสูจน์ตนเองแล้วว่ามีขีดความสามารถและมีบทบาทเฉพาะ (Unique) ที่ทหารชายไม่สามารถปฏิบัติได้ในบางเรื่อง ดังนั้นหลักเกณฑ์ต่างๆ ก็ถูกพัฒนา และมีการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับทหารหญิงในกองทัพสหรัฐฯ เพิ่มเติมขึ้นมาเรื่อย ๆ และในประเทศอิสราเอล ที่ประเทศอยู่ในสภาวะสงครามสู้รบกันมาโดยตลอด กองทัพอิสราเอลมีการบรรจุทหารหญิงเข้าทำการรบในสงคราม ซึ่งจะเห็นได้ว่าทหารหญิงอิสราเอลมีบทบาทเทียบเท่ากับทหารชาย เช่น เป็นนักบินหญิง (Fighter pilot) และมีทหารหญิงบรรจุอยู่ในเหล่ารบในบางตำแหน่งได้ แสดงให้เห็นว่าโลกของเรามีวิวัฒนาการด้านยุทธการที่ต้องการใช้ทหารหญิงเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาททหารหญิงในภารกิจสันติภาพตามกรอบขององค์การสหประชาชาติ (Peacekeeping) และบทบาทของผู้หญิงที่ควรเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนของประชากรโลก ซึ่งปัจจุบัน UN ได้ให้ความสำคัญในวาระสตรี สันติภาพ และความมั่นคง (Women, Peace and Security : WPS) ตามวาระสตรี สันติภาพ และความมั่นคง (Women, Peace and Security - WPS) ให้ความสำคัญกับบทบาทสตรีใน ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑) การเพิ่มบทบาทของสตรีในการป้องกัน แก้ไขและจัดการความขัดแย้ง โดยกระบวนการสันติภาพ ๒) การปกป้องสิทธิสตรีในระหว่างและภายหลังความขัดแย้ง และ ๓) การเพิ่มบทบาทและจำนวนเจ้าหน้าที่รักษาสันติภาพสตรีในปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ โดยวาระดังกล่าวมีความเชื่อมโยงกับการดำเนินการตามอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women : CEDAW) ซึ่งนานาชาติได้ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวด้วยเช่นกัน โดยแต่ละประเทศเริ่มมีการปรับปรุงระเบียบหรือข้อกำหนดเกี่ยวกับทหารหญิงตามวาระต่าง ๆ ที่ องค์การสหประชาชาติกำหนด และมีการติดตามผลการดำเนินงานของแต่ประเทศสมาชิกว่ามีการดำเนินการตามแผนงาน (Action Plan) ระดับใด

ยกตัวอย่างเช่น ประเทศออสเตรียที่ให้ความสำคัญและเร่งดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ประเด็นสำคัญของโลกปัจจุบัน คือรูปแบบของความขัดแย้งเป็นไปในรูปแบบของความขัดแย้งภายในรัฐ (Intrastate conflict) ที่มีผู้ได้รับผลกระทบเป็นผู้หญิงถึงร้อยละ ๙ จึงมีความจำเป็นที่ต้องให้ผู้หญิงเข้าไปมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากความแย้งดังกล่าว ตัวอย่างเช่น ในประเทศมาลี มีผู้หญิงถูกสสังหารจากการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ และเป็นผู้ถูกระทำทางเพศ (Sexual violence) ซึ่งในปี ค.ศ.๒๐๐๐ มติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ ๑๓๒๕ ยอมรับว่าผู้หญิงได้รับผลกระทบจากสงครามในรูปแบบที่แตกต่างกัน และมองเห็นความจำเป็นในการเพิ่มบทบทของผู้หญิงในการเจรจาสันติภาพ นับตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๙๙๒ - ๒๐๑๑ มีผู้หญิงเพียงร้อยละ ๙ เท่านั้นที่ได้เข้าร่วมโต๊ะเจรจาสันติภาพ ดังนั้นเมื่อผู้หญิงมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการสันติภาพ UN ได้มีมติเห็นชอบให้มีการเพิ่มจำนวนผู้หญิงในกระบวนการสันติภาพเป็นจำนวนร้อยละ ๒๐ ภายในระยะเวลา ๒ ปี และต้องมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓๕ ในอีก ๑๕ ปีข้างหน้า

บทบาทของกองทัพไทยในการสนับสนุนปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ ที่ผ่านมากองทัพไทยได้ดำเนินการจัดส่งทหารหญิงเข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพ ตามกรอบของสหประชาชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๕ จนถึงปัจจุบันจำนวนรวม ๑๑๓ นาย อาทิ ภารกิจผู้สังเกตการณ์ทางทหารและนายทหารฝ่ายอำนวยการ UNAMID (United Union – United Nations peacekeeping mission in Darfur) ที่ดาร์ฟูร์ ประเทศซูดาน (ประเภทบุคคล) ภารกิจ UNMOGIP (United Nations Military Observer Group in India and Pakistan) ที่พรมแดนอินเดีย - ปากีสถาน และภารกิจ UNMISS (United Nations Mission in South Sudan) ที่ประเทศเซาท์ซูดาน (ทั้งประเภทบุคคลและประเภทกองร้อย) เป็นต้น ในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ (Peacekeeping) สำหรับกองทัพไทยองค์การสหประชาชาติได้มีการกำหนดเป้าหมายไว้ในปี ค.ศ.๒๐๒๘ ประเทศสมาชิกทุกประเทศต้องส่งทหารหญิงเข้าร่วมในภารกิจสันติภาพ ดังนี้ ๑) ประเภทกองกำลัง ต้องมีทหารหญิงเข้าร่วมอยู่ในกองกำลังด้วยจำนวนร้อยละ ๑๕ และ ๒) ประเภทรายบุคคล ต้องมีทหารหญิงเข้าร่วมภารกิจสันติภาพจำนวนร้อยละ ๒๕ ซึ่งสถานะของไทยในปัจจุบันได้ดำรงการปฏิบัติในการส่งทหารหญิงเข้าร่วมภารกิจสันติภาพประเภทรายบุคคลได้ตามเป้าหมาย แต่ในส่วนประเภทกองกำลัง กองทัพไทยยังไม่สามารถจัดส่งทหารหญิงเข้าร่วมได้ เนื่องจากไทยยังมีปัจจัยภายในที่ยังไม่สามารถทำส่วนนี้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

๒.๒ กพ.ทบ ได้กล่าวถึง บทบาทของทหารหญิงกองทัพบก ดังนี้

๒.๒.๑ ด้านการสนับสนุนการรบ อาทิ

๒.๒.๑.๑ อาสาทหารพรานหญิง (อส.ทพ.หญิง) มีบทบาทสำคัญในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เนื่องจาก ทพ.หญิง มีคุณลักษณะพิเศษในการปฏิบัติงานคือ ความอ่อนน้อม นุ่มนวล สามารถพูดคุยกับชาวบ้านได้เหมือนคุยกับคนในครอบครัวตนเอง และส่วนใหญ่ ทพ.หญิง จะมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่จึงพูดภาษาท้องถิ่นได้คล่อง สามารถพูดคุยสร้างความเข้าใจและปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนในพื้นที่ได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้ง ทพ.หญิง ในพื้นที่ จชต. จะได้รับการฝึกหลักสูตรพิเศษ เช่น การทำคลอด การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการช่วยเหลือผู้ป่วยในพื้นที่ห่างไกล เมื่อ ทพ.หญิง เข้าปฏิบัติงานในพื้นที่จะสามารถเข้าช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งในพื้นที่ และได้รับความร่วมมือเมื่อมีการประสานเรื่องต่าง ๆ ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนได้เป็นอย่างดี

๒.๒.๑.๒ สารวัตรทหารหญิง (สห.หญิง) มีบทบาทหน้าที่ในการรักษาวินัย กฎหมาย และคำสั่ง รวมถึงมีหน้าที่สอดส่องตรวจตราข้าราชการทหารหรือลูกจ้างในสังกัดอให้ยู่ในระเบียบวินัย สงบเรียบร้อย และอยู่ในศีลธรรมอันดี อาทิ การควบคุมอบายมุข การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การจัดตั้ง สายตรวจ จุดตรวจ จุดสกัด เป็นต้น การควบคุมการจราจรในภารกิจทหาร การควบคุมจราจรทางทหาร ตลอดจนการอารักขาบุคคลสำคัญ ปัจจุบัน สห.หญิง ได้แสดงขีดความสามารถให้ปรากฏแก่สาธารณะมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะภาระกิจการ รปภ. บุคคลสำคัญที่เป็นสตรี ที่ สห.หญิง สามารถติดตามดูแลได้อย่างใกล้ชิดมากกว่า สห.ชาย เป็นต้น

๒.๒.๑.๓ การปฏิบัติการจิตวิทยา (ปจว.) โดยทหารหญิงถือเป็นกำลังสำคัญถึงแม้ว่าในบางภารกิจที่ไม่สามารถเข้าปฏิบัติหน้าที่ในตำบลที่ตรากตรำได้ แต่สามารถเป็นหน่วยสนับสนุนในการ ปจว. ได้ อาทิ สนับสนุนภารกิจในการ ปจว. อาทิ การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ การพิทักษ์ประชาชนและทรัพย์ยากร กำหนดการปราบปรามกองกำลังติดอาวุธ การต่อต้านและตอบโต้การก่อการร้าย และการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและการช่วยเหลือประชาชน ทางจิตวิทยาโดยใช้ดนตรีและการแสดงเป็นสื่อการพบปะสนทนา ช่วยเหลือประชาชน และการปฏิบัติงานตามแผนป้องกันชายแดนของกองทัพ เป็นต้น

๒.๒.๑.๔ สายงานพลาธิการ เช่น การจัดเลี้ยง ดูแล บริการ ต้องใช้ความพิถีพิถันการสร้างความประทับใจ เป็นต้น

๒.๒.๒ ด้านการพัฒนาประเทศ และการช่วยเหลือประชาชน อาทิ สนับสนุนภารกิจของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (ACMM) ในการปฏิบัติการภารกิจด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (Human Assistance and Disaster Relief : HADR) ของประเทศสมาชิกและประเทศคู่เจรจา และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติในยามวิกฤติ อาทิ การบรรเทาสาธารณภัย อันเกิดจากอุบัติภัยหรือภัยพิบัติจากธรรมชาติ การต่อต้านอาชญากรรม การต่อต้านยาเสพติด การสำรวจและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการฟื้นฟูภัยพิบัติสาธารณะต่าง ๆ เป็นต้น

๒.๒.๓ ด้านการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ กองทัพบกได้จัดส่งกำลังพลเข้าร่วมปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ อาทิ ภารกิจสนับสนุนกระบวนการรักษาสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลี (UNICMAC) ภารกิจ UNAMID ภารกิจคณะผู้สังเกตการณ์ทางทหารของสหประชาติ ณ ประเทศอินเดีย ปากีสถาน (UNMOGIP) การจัดกำลัง ระดับ พัน.ร และ ร้อย.ช เพื่อปฏิบัติภารกิจสันติภาพ เป็นต้น

๒.๒.๔ ด้านอื่น ๆ อาทิ

๒.๒.๔.๑ การพิทักษ์ และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นภารกิจที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย การถวายความปลอดภัย และถวายพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว การจัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบัน การดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นต้น

๒.๒.๔.๒ การพัฒนาและจัดตั้งเครือข่ายกำลังประชาชนจากทุกภาคส่วน

๒.๒.๔.๓ งานวิเทศสัมพันธ์ กับกลุ่มสมาชิอาเซียน มิตรประเทศ มหาอำนาจ การทูตและการเสริมสร้างความร่วมมือความมั่นคงกับมิตรประเทศ

๒.๒.๔.๔ แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยคุกคามด้านไซเบอร์

๒.๓ กพ.ทร. ได้กล่าวถึง บทบาทของทหารหญิงตามยุทธศาสตร์กองทัพเรือ แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย

๒.๓.๑ การสนับสนุนการรบ ซึ่งกองทัพเรือมีกรมสนับสนุนการช่วยรบ กรมนาวิกโยธิน เพียงหน่วยเดียวที่มีทหารหญิงปฏิบัติหน้าที่ด้านกำลังรบหรือด้านยุทธการ ส่วนกำลังรบหน่วยอื่น ๆ จะมีเพียงทหารหญิงที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในส่วนต่าง ๆ อาทิ นายทหารสัญญาบัตรหญิง บรรจุในอัตราตำแหน่ง การเงิน/บัญชี การสารบรรณ การแพทย์ การศึกษา นายทหารพระธรรมนูญ การสื่อสารฯ การกวดขันระเบียบวินัย เป็นต้น นายทหารชั้นประทวนหญิง บรรจุในตำแหน่งเสมียน เจ้าหน้าที่ธุรการ พยาบาล การดุริยางค์ การกวดขันระเบียบวินัย (สห.ทร.)

๒.๓.๑.๑ อาสาทหารพรานนาวิกโยธินหญิง (อส.ทพ.นย.หญิง) ปฏิบัติหน้าที่ ด้านกิจการพลเรือน เช่น การพูดคุยประสานงานกับบุคคลในพื้นที่ ด้านยุทธการ เช่น การตรวจค้นพลเรือนหญิง และด้านธุรการ เช่น เจ้าหน้าที่เสมียน งานสารบรรณ เป็นต้น

๒.๓.๑.๒ กรมสารวัตรทหารเรือ ในหมวด สห.ทร.หญิง ที่บรรจุในสังกัดกองบัญชาการกรมสารวัตรทหารเรือ เป็นพรรคพิเศษ (พศ.) เหล่าสารบรรณ ภารกิจของหมวดสารวัตรทหารหญิง คือ การรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ เช่น พระบรมวงศ์ศานุวงศ์ ผู้นำประเทศ หรืออาคันตุกะที่เป็นสตรี หากเราจัดชุดรักษาความปลอดภัยเข้าไปดูแลลักษณะการปฏิบัติก็จะดูนุ่มนวล ไม่แข็งกร้าว แต่มีประสิทธิในการปฏิบัติหน้าที่ โดยกองทัพเรือมีการจำกัดอายุของกำลังพลหญิงที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานด้านยุทธการไว้ไม่เกิน ๔๐ ปี เมื่อครบตามเกณฑ์ จะมีการย้ายกำลังพลหญิงให้กลับไปปฏิบัติหน้าที่ในสายงานเดิม

๒.๓.๒ ด้านการพัฒนาประเทศและการช่วยเหลือประชาชน ทหารหญิงที่บรรจุอยู่ในเหล่าแพทย์ ครู/อาจารย์ วิทยาศาสตร์ พระธรรมนูญ สารบรรณ จะมีภารกิจเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ชุมชน อาทิ โครงการกองทัพเรือร่วมใจต้านภัยยาเสพติดมีทหารหญิงเข้าไปร่วมทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการประชาสัมพันธ์ โครงการจิตอาสาที่จัดส่งทหารหญิงเข้าร่วมอบรมเป็นวิทยากรของโครงการ โครงการของกรมแพทย์ทหารเรือ เช่น กิจกรรมดูแลผู้ป่วยติดเตียง ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งลักษณะงานเช่นนี้กำลังพลหญิงจะสามารถปฏิบัติงานได้ดีกว่าทหารชาย เนื่องจากทหารหญิงมีทักษะและลักษณะเฉพาะทำให้สามารถสื่อสารทำความเข้าใจกับประชาชนได้ดีกว่าทหารชาย

๒.๓.๓ การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ กองทัพเรือมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ข้าราชการหญิงสมัครเข้าร่วมในโครงการเพื่อสันติภาพ ตามที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations) และ บก.ทท. เปิดรับสมัคร โดยในปีที่ผ่านมามีข้าราชการหญิงของ ทร.ได้รับการคัดเลือกไปปฏิบัติหน้าที่ จำนวน ๑ นาย คือ น.ต.หญิง ญาดา เทียมทิพย์

๒.๔ กพ.ทอ ได้กล่าวถึง การกำหนดบทบาททหารหญิงของกองทัพอากาศที่ต้องมีการพิจารณาอย่างรอบด้าน โดยยึดหลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ หากต้องนำทหารหญิงเข้าร่วมปฏิบัติการในส่วนกำลังรบนั้นมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดในสถานการณ์ด้านความมั่นคงของปัจจุบัน ยกตัวอย่าง นักบินหญิง ซึ่งการสนับสนุนให้มีนักบินหญิงนั้นมีความสำคัญมาก เนื่องจากนักบินถือเป็นกำลังหลักของกองทัพอากาศ ทอ. จึงได้

ทำหนังสือขอยกเว้นการใช้ระเบียบ กห. ว่าด้วยทหารหญิง พ.ศ.๒๕๒๗ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเปิดรับสมัครทหารหญิงในอัตรานักบิน จำนวนปีละ ๕ นาย เป็นระยะเวลา ๓ ปี และเริ่มรับทหารหญิงที่จะมาเป็นนักบิน ปัจจุบัน ทอ. มีนักบินหญิงบรรจุอยู่ใน ทอ. จำนวน ๗ นาย ปฏิบัติหน้าที่นักบินประจำเครื่องบิน ซี ๑๓๐ ของ ทอ. ที่ฝูงบิน ๖๐๑ จำนวน ๕ นาย และกำลังเข้ารับการฝึกบินที่ฝูงบิน ๖๐๔ อีก ๒ นาย ขณะนี้อยู่ระหว่างทบทวนการใช้ทหารหญิงในส่วนงานด้านกำลังรบ ในฐานะนักบินที่บินกับเครื่องบินของกองทัพอากาศว่ามีผลดี ผลเสียอย่างไร เพื่อนำไปสู่การแก้ไขกฎระเบียบตามสภาวะความจำเป็นของแต่ละสถานการณ์ต่อไป

๒.๕ คุณนัยนา สุภาพึ่ง ได้กล่าวถึง อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women : CEDAW) เป็นกฎหมายระหว่างประเทศ ที่ประกันสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง หรือความเป็นผู้หญิง ที่ประเทศไทยได้ลงนามเข้าร่วมเป็นภาคีตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๘ โดยมีข้อผูกพันธ์ถึงการเปิดพื้นที่ให้สตรีมีส่วนร่วมในการบริหาร การดำเนินงานในทุกระดับ การเข้าอนุสัญญา CEDAW ของไทยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระเบียบหลายประการและมีผลให้ข้าราชการพลเรือนหญิงสามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารระดับสูงได้ สำหรับข้าราชการพลเรือนตามมติคณะรัฐมนตรีตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๔ ได้ประกาศนโยบายส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างชายหญิง ที่มีการกำหนดให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม มอบหมายผู้บริหารระดับรองปลัดกระทรวงหรือรองอธิบบดีขึ้นไป จำนวน ๑ คน ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (Chief Gender Equality Officer - CGEO) และมอบหมายหน่วยงานระดับสำนัก/กอง ทำหน้าที่ศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย (Gender Focal Point : GFP) และจัดทำแผนแม่บทการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชายในแผนงาน/โครงการของหน่วยงาน โดยมีสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ในฐานะศูนย์ประสานงานด้านการบูรณาการบทบาทหญิงชาย (Gender Focal Point Network – GFPN) เป็นผู้กำกับดูแล มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานภาพสตรีแห่งชาติ (กยส.) ในการจัดทำแผนพัฒนาสตรี ปัจจุบันได้ยึดแนวทางดำเนินงานตามแผนพัฒนาสตรีชื่อว่า “ยุทธศาสตร์การพัฒนาสตรี พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔” ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาสตรีไว้ว่า “สร้างสังคมเสมอภาค ปราศจากการเลือกปฏิบัติ สตรีมีคุณภาพชีวิตที่ดี มั่นคงปลอดภัย ร่วมสร้างชาตินำสมัย” โดยกำหนดยุทธศาสตร์ไว้ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ๑) ปรับเปลี่ยนเจตคติของสังคมในประเด็นความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย ๒) เสริมพลัง เพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตแก่สตรีทุกกลุ่มทุกระดับ ๓) พัฒนาเงื่อนไขและปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสตรีที่มีประสิทธิผลและเสมอภาค ๔) กำหนดมาตรการเฝ้าระวัง ขจัดปัจจัยเสี่ยง ป้องกัน คุ้มครอง ช่วยเหลือ และเยียวยา และ ๕) สร้างความเข้มแข็งของกลไก และกระบวนการพัฒนาสตรี ซึ่งยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะสอดคล้องกับทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณส่วนราชการต่างๆ ต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เพื่อรวบรวมผลการดำเนินงานด้านการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายเป็นภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบผลการดำเนินงานต่อไป

๓. สภาพปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพทหารหญิง

๓.๑ โครงสร้างอัตราและหลักเกณฑ์การบรรจุทหารหญิง ปัจจุบันอัตราการบรรจุทหารหญิงใน สังกัด ทบ. ร้อยละ ๖ ทร. ร้อยละ ๓.๘ และ ทอ. ร้อยละ ๑๘ จะเห็นได้ว่าทหารหญิงที่บรรจุเข้ารับราชการยังมีจำนวนน้อยกว่าหลักเกณฑ์ของ กห. ที่กำหนดให้บรรจุข้าราชการทหารหญิงได้ไม่เกินร้อยละ ๒๕ อยู่มาก ถึงแม้ว่าทหารหญิงสามารถบรรจุเหล่าทหารในตำแหน่งที่ไม่ได้มีหน้าที่ทำการรบโดยตรงที่มีถึง ๑๓ เหล่าก็ตาม แต่หลักเกณฑ์การพิจารณาบรรจุทหารหญิง การกำหนดคุณสมบัติ ตำแหน่งอัตรา และจำนวนนั้นขึ้นอยู่กับ นขต.กห. และเหล่าทัพเป็นผู้กำหนด ดังนั้นหากภาพรวมของทหารหญิงที่ได้รับการบรรจุมีจำนวนน้อย ย่อมส่งผลถึงการกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของทหารหญิงมีน้อยด้วยเช่นกัน

๓.๒ จำนวนการส่งทหารหญิงเข้าร่วมภารกิจการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ปัจจุบันกองทัพไทยดำรงการปฏิบัติในการส่งทหารหญิงเข้าร่วมภารกิจสันติภาพประเภทรายบุคคลได้ตามเป้าหมาย แต่ในส่วนประเภทกองกำลัง กองทัพไทยยังไม่สามารถจัดส่งทหารหญิงเข้าร่วมภารกิจได้ เนื่องจากยังมีปัจจัยภายในที่ยังไม่สามารถปฏิบัติในส่วนนี้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

๓.๓ บทบาททางทหารของทหารหญิงอาจยังไม่ได้รับการยอมรับในการทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาโดยเฉพาะภารกิจที่ต้องใช้การตัดสินใจอย่างเด็ดขาด ในเวลาหรือสถานการณ์คับขัน เนื่องจากทหารหญิงมีโอกาสเข้าฝึกศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ น้อย ทำให้ทหารหญิงขาดประสบการณ์ความเป็นผู้นำทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีทักษะในคิดและตัดสินใจในสถานการณ์คับขันน้อย ตัวอย่างเช่น ทหารหญิงที่จบจากวิทยาลัยพยาบาล ทบ. ไม่สามารถสมัครเข้าศึกษาในหลักสูตร รร.สธ.ทบ. ได้ เนื่องจากหลักสูตรมีการกำหนดคุณสมบัติผู้ที่จะเข้าศึกษา ต้องเป็นผู้บังคับหมวดที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในพื้นที่การรบหรือพื้นที่ชายแดน ที่ตามระเบียบ กห. ว่าด้วยทหารหญิง ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยรบได้ ดังนั้นจึงมีเพียงทหารชายเท่านั้นที่มีคุณสมบัติครบถ้วน เมื่อทหารหญิงไม่ได้รับการฝึกศึกษาหลักสูตรชั้นต้นมีผลให้ทหารหญิงขาดทักษะในการตัดสินใจ เกิดความลังเล ไม่เด็ดขาด รวมถึงลักษณะนิสัยของผู้หญิงที่มีความละเอียดอ่อน อาจทำให้เกิดความล่าช้า ไม่ทันต่อเหตุการณ์ และอาจส่งผลเสียมากยิ่งขึ้น ในขณะที่ทหารชายมักจะถูกฝึกให้มีการตัดสินใจจากสถานการณ์และมีประสบการณ์ในการตัดสินใจมากกว่า ทำให้โอกาสที่ทหารชายได้รับการพิจารณาเป็นผู้บังคับบัญชามีมากกว่าทหารหญิงด้วยเช่นกัน

๓.๔ ทัศนะคติทางสังคมวัฒนธรรมไทย ลักษณะทางกายภาพและธรรมชาติของสตรี ทำให้ทหารหญิงยังคงเป็นสตรีเพศที่มีความอ่อนแอ ควรอยู่ในความดูแล และได้รับเกียรติจากบุรุษ ส่งผลให้ทหารหญิงไม่ถูกเลือกให้ปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจในที่มีความตรากตรำ งานที่ต้องใช้แรงทางกาย และอยู่ในพื้นที่ทุรกันดาน ไม่มีระบบสาธารณูปโภค อีกทั้งเรื่องของสวัสดิภาพ ความเสี่ยงของการถูกคุกคามทางเพศ และความปลอดภัยของทหารหญิง หากต้องปฏิบัติหน้าที่ที่มีความเท่าเทียมกับทหารชาย

๓.๕ ภาระหน้าที่และบทบาทของทหารหญิงต่อครอบครัว เนื่องจากจารีตประเพณี และวิถีของวัฒนธรรมไทยผู้หญิงมีหน้าที่ในการดูแลบ้าน ครอบครัว บุตร และบุพการี ซึ่งภายหลังจากทหารหญิงส่วนหนึ่งแต่งงานมีครอบครัวในระหว่างตั้งครรภ์ หลังคลอดบุตรที่ต้องเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเอง และเมื่อกลับมาปฏิบัติหน้าที่ก็ยังมีภาระและความรับผิดชอบที่ต้องดูแลครอบครัวเพิ่มขึ้น จนไม่สามารถปฏิบัติงานที่มีความต่อเนื่องหรือในสถานที่ที่ห่างไกลจากที่พักอาศัยได้ ตลอดจนความต้องการในการโยกย้ายตำแหน่งงานหรือย้ายตาม

ครอบครัว ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน และสูญเสียโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานตามศักยภาพ

๓.๖ ช่วงวัยอายุ และสุขภาวะของทหารหญิง สืบเนื่องจากทหารหญิงของกลุ่มมารดาภายหลังจากคลอดบุตรแล้ว พบว่าสุขภาวะของทหารหญิงเกิดการเปลี่ยนแปลง อาทิ รูปร่างที่เปลี่ยนแปลง มีโรคประจำตัว ระบบกล้ามเนื้อและกระดูก และปัญหาวัยทองในช่วงอายุ ๕๐ - ๖๐ ปี ที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และการปรับตัวเข้ากับสังคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของทหารหญิง และเป็นสาเหตุทำให้มีทหารหญิงจำนวนน้อยเมื่อถึงวาระการพิจารณาตำแหน่งงานในระดับผู้บังคับบัญชาชั้นสูงขึ้น

๔. ข้อเสนอแนะ

๔.๑ การทบทวนโครงสร้างของกองทัพ โดยพิจารณาถึงหน้าที่และภารกิจของกองทัพเป็นหลักก่อนวางแผนสรรหา คัดเลือก บุคคลที่จะเข้าบรรจุในกองทัพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดคุณสมบัติ ระดับความรู้ ขีดความสามารถ สมรรถนะทางกาย หรือทัศนคติ ให้มีความเหมาะสมกับภารกิจหลักของกองทัพ แล้วจึงกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกบุคคล โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กองทัพต้องการทั้งหญิงชายสามารถเข้ารับการคัดเลือกได้ โดยวิธีการดังกล่าวจะทำให้กองทัพได้กำลังพลที่มีความรู้ ความสามารถตรงตามภารกิจหลัก มีความเป็นสากลในการส่งเสริมความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางเพศ (Gender Focal Point : GFP) และเป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW) หากต้องการให้ทหารหญิงเข้ามามีบทบาทในกองทัพเพิ่มมากขึ้น กองทัพจะต้องทราบถึงความจำเป็นในการใช้ทหารหญิงเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจใด เหตุใดจึงต้องใช้ทหารหญิง และต้องการทหารหญิงที่มีคุณลักษณะอย่างไรเพื่อให้ภารกิจนั้นบรรลุวัตถุประสงค์

๔.๒ การเพิ่มจำนวนทหารหญิงผ่านระบบการศึกษาของกองทัพ จากอัตราการบรรจุทหารหญิงของกองทัพอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าร้อยละ ๒๕ อยู่มาก ปัจจุบันมีสถานศึกษาอยู่ในสังกัดกระทรวงกลาโหม ที่ผลิตทหารหญิงเข้าสู่กองทัพจำนวน ๘ แห่ง แยกเป็น ๑) ชั้นสัญญาบัตรจำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมุงกุฎเกล้า (เปิดรับ นศ.แพทย์หญิง) วิทยาลัยพยาบาลทั้ง ๓ เหล่าทัพ (ทบ., ทร., ทอ.) และ ๒) ชั้นประทวนจำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนดุริยางค์ทั้ง ๓ เหล่าทัพ และโรงเรียนช่างฝีมือทหารที่เปิดรับนักเรียนหญิงในภาคสมทบ จะเห็นได้ว่ากำลังพลหญิงที่จบจากสถานศึกษาเหล่านี้ล้วนแต่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กองทัพไทยควรมีการทบทวนภารกิจของกองทัพให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ความมั่นคงทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อวางแผนในการผลิตทหารหญิงเข้าสู่กองทัพ ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่กองทัพต้องการและเปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีสิทธิเข้ารับการศึกษาในระบบของกระทรวงกลาโหม ตามคุณสมบัติและขีดความสามารถที่กองทัพต้องการ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มสัดส่วนจำนวนทหารหญิงที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และความถนัดในวิชาชีพ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชายทางด้านการศึกษาอีกด้วย

๔.๓ การปรับเจตคติเน้นการขจัดอคติทางเพศของทหารหญิง โดยการมุ่งส่งเสริมความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางเพศ เพื่อปรับทัศนคติดั้งเดิมเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของทหารหญิงที่มีมุมมองว่าผู้หญิงคือเพศที่อ่อนแอ อ่อนไหว จนส่งผลต่อการเลือกปฏิบัติ การตัดสินใจ และการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ในการพัฒนาขีดความสามารถของทหารหญิง สร้างค่านิยมและทัศนคติใหม่เกี่ยวกับบทบาทของทหารหญิง ที่วัดจากความรู้ ความสามารถ ตามคุณสมบัติที่กองทัพกำหนด และส่งเสริมให้ทหารหญิงเลือกพัฒนาขีดความสามารถของตนเองตามความถนัด โดยไม่ปิดกั้นและมีความเท่าเทียมกับทหารชาย อาทิ การฝึกศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ การพัฒนาศักยภาพทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ เป็นต้น

๔.๔ การศึกษาหลักสูตรการศึกษาทางทหารภายหลังเข้ารับราชการของทหารหญิงอย่างเป็นระบบ ทหารหญิงควรได้รับโอกาสในการเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรทางทหาร เพื่อเสริมบทบาทการเป็นผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการที่มีภาวะผู้นำที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีทักษะในคิดและตัดสินใจในสถานการณ์คับขันตามมาตรฐานการฝึกศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างกำลังพลให้สามารถตอบสนองความต้องการตามภารกิจของส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ในกองทัพ อีกทั้งยังเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ทหารหญิงได้พัฒนาขีดความสามารถตามความถนัด มีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี ได้รับความยุติธรรม และมีความก้าวหน้าในชีวิตรับราชการ

๔.๕ การพิจารณาให้ทหารหญิงสามารถบรรจุในเหล่ารบที่มีภารกิจเฉพาะได้ อาทิ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เมื่อมีการพิจารณาตามลักษณะงานแล้ว พบว่าทหารหญิงสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ด้าน ICT ได้หลากหลาย อาทิ การวิเคราะห์และพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ (System analyst) นักพัฒนาโปรแกรม (Programmer) ผู้ดูแลและบริหารระบบเครือข่าย (Network administrator) หรือผู้พัฒนาและบริหารระบบเว็บไซต์ (Webmaster) เป็นต้น เนื่องจากรูปแบบของสงครามทั้งในปัจจุบันและอนาคตมีการเปลี่ยนแปลง การสู้รบตามแบบที่ต้องเผชิญหน้ากันลดน้อยลง แต่การรบแบบไม่ตามแบบมีมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรบในมิติของสงครามไซเบอร์ (Cyber Warfare) หรือการบรรจุทหารหญิงเข้าเป็นส่วนหนึ่งในกำลังรบด้วยขีดความสามารถทางเทคนิคเฉพาะ ที่ต้องมีทักษะและความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีช่วยรบสมัยใหม่ ที่ทหารหญิงสามารถได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้และเข้าปฏิบัติหน้าที่ในในฐานะนักรบได้โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ในพื้นที่ตรากตรำ อาทิ นักรบไซเบอร์ ผู้บังคับอากาศยานไร้คนขับ (Drone) เป็นต้น

****